

Kaupunkirakennelautakunta	§ 113	25.04.2017
Kaupunginhallitus	§ 183	02.05.2017
Kaupunginvaltuusto	§ 59	29.05.2017

Vastaus Ville Tahvanaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen Kotilahden ympäristön luonnonsuojelualueen perustamisesta

294/11.01.04/2017

KRAKLIK 25.04.2017 § 113

Ville Tahvanainen ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen Kotilahden ympäristön luonnonsuojelualueen perustamisesta. Aloitteessa esitetään, että Joensuun kaupungin kaavoitus aloittaisi valmistelun Kotilahden ympäristön luonnonsuojelualueen perustamisesta. Aloitteen myötä sitouduttaisiin säilyttämään 100-vuotisen Suomen luonnon monimuotoisuutta Karhumäen kaupunginosassa. Samalla esitetään, että luonnonsuojelualueen perustaminen otetaan mukaan kaupungin Suomi 100-vuotta -juhlakokonaisuuteen.

Vastaus aloitteeseen:

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ovat käynnistäneet kampanjan, jossa maanomistajia kutsutaan perustamaan yksityisiä luonnonsuojelualueita. Valtio osallistuu kampanjaan suojelemalla yksityisten osallistujien suojelualueita vastaavan pinta-alan.

Kampanjassa suojeleminen tapahtuu vapaaehtoisesti ja ilman korvausta. Suojeltava alue voi olla esimerkiksi erityisen luonnonkaunis, sillä voi elää tai olla harvinainen eliölaji, alueella on erikoinen luonnonmuodostuma tai sen suojeleminen voidaan katsoa muusta syystä luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Lisätietoja kampanjasta
www.luontolahjani.fi/fi/etusivu/

Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelut on yhdessä ympäristönsuojelun kanssa valmistellut kaupungin osallistumista kampanjaan. Yhteistyössä on etsitty kaupungin omistamilta alueilta kohteita, jotka voitaisiin ottaa suojelun piiriin. Tavoitteena on, että suojelualueita perustettaisiin kaupungin eri puolille ainakin yksi kullekin palvelualueella eli Enoon, Kiihtelysvaaraan, Pyhäselkään, Tuupovaaraan ja vanhan Joensuun alueelle.

Tavoitteena on löytää kohteita, jotka ovat luonnonarvoiltaan keskenään erilaisia ja joita ei ole suojeltu eikä todennäköisesti suojeltaisi kaupungin omilla toimenpiteillä kaavoissa tai metsäsuunnitelmassa metsänhoidon linjausten mukaisesti. Kohteiden kartoitus on vielä kesken ja ennen varsinaisen suojeluesityksen tuomista valtuustokäsittelyyn ne käydään läpi ELY-keskuksen kanssa niin että ne vastaavat kampanjan tavoitteita.

Kotilahden alue ei ole ollut mukana tarkasteluissa, koska sen luonnonarvot on mahdollista turvata alueelle laadittavassa asemakaavassa tai tarvittaessa

ELY-keskuksen erillisellä rajauspäätöksellä. Kotilahden alueen luontoarvoihin ei kohdistu erityistä uhkaa ja kaavan laatimisen yhteydessä luontoarvot ovat lähtökohtana aloitteessa mainitun alueen kaavaratkaisussa.

Karhunmäessä Vanhan valtatie itäpuolella aiemmin tehdyt valkoselkätikka- ja liito-oravahavainnot on huomioitu maankäytössä. Valkoselkätikan elinympäristö on osoitettu asemakaavassa luonnontilaisena hoidettavana lähivirkistysalueena. ELY-keskus on tehnyt samalle alueelle myös rajauspäätöksen erityisesti suojeltavan lajin elinympäristön turvaamiseksi. Liito-oravan elinympäristön ydinalue on tämän samaisen alueen sisällä.

Kotilahden alueen asemakaavoitus on käynnistynyt. Kotilahden sairaalan toiminta lakkaa vuoden 2018 alusta, kun toiminta keskitetään Siilaiselle valmistuvaan sairaalaan. Kaavatyön tavoitteena on, että sairaalakiinteistölle löydetään uusi omistaja ja kehittäjä. Maankäyttöä kehitetään suunnittelemalla alueelle myös lisää asuntorakentamista. Asumiseen kohdistuvia ympäristöhäiriöitä on tarkoitus vähentää suunnittelemalla ja toteuttamalla Lappeenrannanradan varteen meluvalli.

Alueesta on teetetty jo vuonna 2016 luonto- ja meluselvitykset. Luontoselvityksen yhteydessä alueelta tehtiin havaintoja valkoselkätikasta ja liito-oravasta. Selvityksen pohjalta alueelta on rajattavissa erityisesti suojeltavan lajin (valkoselkätikka) elinalue, liito-oravan elinalue ja liito-oravan elinympäristön ydinalue.

Valkoselkätikka- ja liito-oravahavainnot sijoittuvat huomattavasti nyt käynnistynyttä kaavahanketta laajemmalle. Laadinnassa olevan kaavan tavoite on ratkaista Kotilahden sairaalakiinteistön ympäristön ydinalueen kysymykset. Suunnittelualuetta ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa elinympäristöjen säilymistä turvaamiseksi, koska alueen maat ovat kaupungin omistuksessa eikä alueelle ole suunniteltu toimia, jotka heikentäisivät elinympäristöjä.

Kaavatyössä huomioidaan alueella tiedossa olevat luontoarvot ja sovitetaan ne yhteen kaupunkirakenteen kehittämisen kanssa. Valkoselkätikan ja liito-oravan elinympäristöt on tarkoitus osoittaa kaavassa aiempien kaavojen tapaan luonnontilaisena hoidettavina lähivirkistysalueina. Tällä turvataan elinympäristöjen säilyminen. Aluerajaukset ratkaistaan tarkemmin kaavatyön yhteydessä. Maankäytön muutokset tapahtuvat asemakaavoituksen jälkeen ja elinympäristöt on tarkoitus huomioida myös tulevaisuuden kaavaratkaisuissa.

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Kalle Sivén / JPV

Kaupunkiympäristöjohtajan päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa edellä kirjoitetun vastauksena Ville Tahvanaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti. Samalla lautakunta päätti esittää Suomi 100 suojelukohteeksi Pärnärinne ja Vaararinne tiloja samoilla perusteilla kuin kaupunkirakennelautakunnan esityksessä 17.11.2015 § 264.

Kauko Salo poistui kokouksesta tämän §:n käsittelyn aikana klo 18.11.

Tässä yhteydessä vastataan esitettyyn valtuustoaloitteeseen. Pärnärinnettä ja Vaararinnettä koskeva kaupunkirakennelautakunnan esitys tulee otetuksi huomioon, kun Joensuun kaupungin kaupunkirakennepalvelut ja ympäristönsuojelu valmistelevat osallistumista ympäristö-, maa- ja metsätalousministeriön Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi käynnistämään kampanjaan.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:
Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

antaa edellä olevan vastauksena Ville Tahvanaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ehdotus:
Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

antaa edellä olevan vastauksena Ville Tahvanaisen ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Keskustelu:
Asiassa käytiin keskustelu, jossa yksi valtuutettu käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.

KOTILAHDEN YMPÄRISTÖ SUOJELUALUEEKSI!**30.1.2017**

Joensuun kaavoituskatsauksen (KH 28.11.2016, § 430) yhteydessä tehdyn selvityksen mukaan Kotilahden sairaalan ympäristössä esiintyy uhanalaisia eläimiä, kuten liito-orava sekä valkoselkätikka. Nämä molemmat lajit ovat Suomessa uhanalaisia. Liito-orava on suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella. Sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Valkoselkätikka on luokiteltu Suomessa vaarantuneeksi lajiksi ja valkoselkätikkoja on Suomessa vain 150 pesivää paria. (Lähteet: WWF ja Suomen luonnonsuojeluliitto, Punainen kirja 2010, 319)

Kotilahden käyttötarkoitus tulee muuttumaan vuoden 2018 jälkeen, jolloin sairaalatoiminta loppuu kokonaan. Havainnot uhanalaisista lajeista luonnonsuojelulain nojalla sekä rataliikenteestä aiheutuvat meluhaitat rajoittavat alueen käyttöä esimerkiksi asumiseen. Alue on vanhahkoa sekametsää ja luonnonmukaista lehtometsää, jolloin se on myös itsessään suojelunarvoinen. Nämä seikat tukevat alueen muuttamista suojelualueeksi.

Me allekirjoitetut valtuutetut esitämme, että Joensuun kaupungin kaavoitus aloittaa valmistelun Kotilahden ympäristön luonnonsuojelun alueen perustamisesta. Aloitteen myötä sitoudumme osaltamme säilyttämään 100-vuotisen Suomen luonnon monimuotoisuutta Karhumäen kaupunginosassa. Samalla esitämme, että luonnonsuojelun alueen perustaminen otetaan mukaan kaupungin Suomi 100-vuotta juhla kokonaisuuteen.